

SPAM uit Parijs. Nieuws uit Londen

Aan de orde zijn:

de Summary for Policymakers (SPM), die op 2 februari 2007 op gezag van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) van de VN te Parijs met veel ophef werd gepubliceerd, en

de Independent Summary for Policymakers (ISPM), die op 5 februari te Londen werd gepresenteerd.

Hierbij plaats ik de volgende kanttekeningen.

De officiële SPM-IPCC levert een somber beeld voor het klimaat in de toekomst op. De te verwachten negatieve aspecten zijn zodanig dik aangezet dat het rapport weinig meer weg heeft van een wetenschappelijk samenvattend document. Het lijkt meer op een advertentiecampagne: Summary for Policy Advertising Makers (SPAM) zou een betere aanduiding voor dit vlugschrift zijn. De wetenschappelijke kwaliteit van het document kan ernstig in twijfel worden getrokken, want deze samenvatting verschijnt voordat de onderbouwende studie van IPCC Werkgroep 1 "The scientific base" officieel is gepubliceerd. Dit maakt een degelijke verificatie van de beweringen in de SPM in principe onmogelijk. Vanuit wetenschappelijk oogpunt is dit niet acceptabel.

De opstellers van het (alternatieve) ISPM hebben zich moeten baseren op een concept van "The scientific base". Geconstateerd kan worden dat deze laatste erg veel aanhalingen uit de eigen literatuur van de auteurs bevat. De ISPM heeft ook uit andere wetenschappelijke bronnen geput, die in de "Scientific base" zijn genegeerd of gebagatelliseerd. Er wordt in de ISPM bij herhaling op gewezen dat conclusies in het SPM in strijd zijn met waarnemingen. Maar het belangrijkste punt van wetenschappelijke kritiek is dat veel conclusies van het IPCC gebaseerd zijn op computermodellen die slechts een denkbeeldig beeld van de werkelijkheid geven.

Lezenswaard is in dit opzicht ook het commentaar van Lord Monckton

http://ff.org/centers/csspp/pdf/20070201_monckton.pdf

die zo'n dertigtal opmerkelijke beweringen uit de SPM heeft verzameld. Hij

trekt daarbij het waarheidsgehalte ernstig in twijfel, op grond van de tendentieuze voorstelling van zaken. In het onderstaande wordt hiervan een voorbeeld gegeven, wat betreft de voorspelde voortzetting van de opwarming van de aarde.

Wat is het nieuws uit Londen?

Allereerst een samenvatting van een paar punten die de auteurs van de ISPM stellen, naast bovengenoemde afwijzing van het gebruik van computermodellen als 'bewijs':

Op de meeste plaatsen kunnen kleine klimaatveranderingen gedurende de laatste 200 jaar worden geconstateerd. Die lijken echter nog steeds binnen de natuurlijke variabiliteit van het klimaat te vallen. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat er een gevaarlijke ontwikkeling aan de gang is.

De beschikbare gegevens over de vorige eeuw kunnen worden verklaard in het kader van een verscheidenheid aan hypothesen. Het is niet uit te sluiten dat humane emissies een bijdrage leveren aan een significante opwarming, en dit verdient aandacht, maar de hypothese kan niet met formele theoretische argumenten worden onderbouwd.

Er wordt door het IPCC niet aannemelijk gemaakt dat zogenaamde onzekerheden kunnen worden weggenomen op basis van het statistisch testen van hypothesen of op grond van klimaatmodellen.

Als er sprake is van de mogelijkheid dat humane emissies een bijdrage leveren aan toekomstige klimaatbeïnvloeding, dan staat nog niet vast of dit ten goede of ten kwade uitwerkt.

Ik onderschrijf de taxaties die in de ISPM worden gemaakt grotendeels, op grond van mijn eigen literatuurstudies gedurende de laatste vier jaar. Voor een paar gebieden houd ik wel een slag om de arm (bijvoorbeeld wat betreft gletsjerterugtrekking) want ik heb niet alles in de onderbouwende wetenschappelijke literatuur even grondig kunnen bestuderen. Het is echter de vraag of andere deskundigen in ons land, die de hypothese van het door CO₂ verhoogde broeikaseffect op uitsluitend het gezag van het IPCC

'adverteren', alle deelgebieden in de klimatologie zoveel beter zouden begrijpen.

Sinds 1998 is er geen significante gemiddelde wereldwijde temperatuurstijging

Wat ik in het ISPM mis, is een fundamentele beschouwing over de vraag hoe CO₂ aan het broeikaseffect bijdraagt. Het document volstaat met de kritiek dat bij de heersende opvatting daarover van vooringenomen beginselen wordt uitgegaan, wederom vooral gebaseerd op modellen, en dat het effect van CO₂ in de atmosfeer niet empirisch is bewezen. Maar waarschijnlijk wordt in de loop van 2007 in een vervolgrapport daarop verder ingegaan. De veronderstelde aanzienlijke bijdrage van CO₂ aan het natuurlijke broeikaseffect lijkt mij in strijd met de waarnemingen. Het jaar 1998, het warmste in de recente klimaatgeschiedenis, ligt nu acht jaar achter ons, en de temperatuur lijkt zich sindsdien op een lager niveau te stabiliseren, en wellicht te dalen, terwijl de concentratie van CO₂ bleef toenemen. Die stabilisatie, eventueel daling, zou wel eens de eerste aanwijzing kunnen zijn dat we in deze eeuw een nieuwe kleine ijstijd tegemoet gaan (de koudste fase in een vorige viel in onze Gouden Eeuw) als gevolg van de afnemende zonactiviteit. Het zijn astrofysici die op grond van veranderende zonactiviteit in het verleden een temperatuurdieptepunt omstreeks 2050 verwachten. Ook dit betreft modelstudies, maar die hoeven niet minder betrouwbaar te zijn dan de studies die uitgaan van een door extra CO₂ verhoogd broeikaseffect. Omstreeks 2012 zal er meer duidelijkheid ontstaan over de vraag welke modelleers het gelijk aan hun kant krijgen.

Zorgen over bedrieglijke voorstelling van zaken

De SPM-IPCC maakt geen melding van deze temperatuurstabilisatie. Een indrukwekkende grafiek (SPM-4) wordt getoond, met het onderschrift: temperatuurverloop 1906-2005. Wat wordt weergegeven, is echter een gemiddelde per decennium, dat bij 2000 ophoudt. Hierdoor wordt uiteraard de stabilisatie op misleidende wijze gemaskeerd. Ondanks de stijging van de CO₂-concentratie sinds 1998 met 3 % daalde de gemiddelde temperatuur,

gerekend over de acht jaren daarna, met 0,05 C.

Een punt van zorg is, op nationaal niveau, dat medewerkers van gezaghebbende wetenschappelijke instituten (bijvoorbeeld het KNMI) politieke aandacht voor dreigende 'global warming' vragen, waarbij zij zich vrijwel uitsluitend op de tendentieuze IPCC-reportage beroepen, zonder eigen kritische inbreng. Als voorbeeld kan de presentatie van een recente brochure dienen van het (Nederlandse) Platform Communication on Climate Change: "De staat van het klimaat 2006. Actueel onderzoek en beleid nader verklaard". Er wordt in deze brochure niets nader verklaard. Integendeel, met berichtgeving over bijzondere meteorologische condities wordt gesuggereerd dat deze bewijs voor 'global warming' zouden zijn, zoals het optreden van orkanen, wat zelfs de nog al alarmistisch ingestelde World Meteorological Organization recentelijk ontkende.

Zorg is mijnerzijds ook dat ik het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) enige malen heb gevraagd om een serieuze, interdisciplinaire, taxatiestudie naar de argumenten voor dreigende 'global warming' te verrichten, waarop tot dusver niet werd gereageerd. Het bestuur baseert zich waarschijnlijk op het oordeel van leden en adviseurs die de 'global warming'-doctrine zonder meer onderschrijven en hun onderzoek en publieke berichtgeving niet op kwaliteit getoetst willen zien.

Het een en ander samenvattend, onafhankelijk van de verwachting of 'global warming' (of afkoeling) al dan niet doorzet, vrees ik dat we op het terrein van de klimatologie in een ernstige crisis zitten wat betreft de geloofwaardigheid van de wetenschapsbeoefening in het vak en vooral ook wat betreft de communicatie vanuit die wetenschap naar het grote publiek. Men meent met bangmakerij een maatschappelijk draagvlak voor een goed milieu- en klimaatbeleid te kunnen creëren. Als echter binnen enkele jaren blijkt dat we vooral met natuurlijke klimaatverandering te maken hebben, dan zal dat een sterk negatieve uitwerking hebben op de geloofwaardigheid van de bètawetenschappen in het algemeen.

Afwegingen

Ik ben benieuwd naar de afweging van SPM versus ISPM die politici nu gaan maken, en wat voor argumenten zullen worden gebruikt. Blijft het bij een

ceremoniële dans rond de IPCC-reportage onder het motto van het voorzorgsbeginsel 'je weet maar nooit'? In dit opzicht lijkt het mij nuttig om ook met een afkoeling rekening te houden. Beide, opwarming én afkoeling, nopen tot energiebesparing, in het laatste geval om ons op termijn in onze regio aangenaam 'warm' te houden. Met een dergelijke afkoeling zou ook een daling van de CO₂-concentratie in de atmosfeer gepaard kunnen gaan. Hiervoor bestaan op een geologische tijdschaal de nodige aanwijzingen. Gezien de rol van CO₂ als bouwsteen voor het leven, zou dat voor de (plantaardige) voedselvoorziening ernstige consequenties kunnen hebben. Het lijkt me nuttig even verder te kijken dan de neus van het IPCC lang is. De wetenschappelijke discussie mag niet beperkt blijven tot het de neus ophalen voor het gebrek aan kwaliteit van de SPM.

Arthur Rörsch